

ชื่อเรื่อง ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัย อนันต์ เจริญแก่นทราย **ปริญญา** ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)

กรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังษุณี สรรพอาษา ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพิมล เฉลิมมีประเสริฐ กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิทธิชัย บุษหมั่น กรรมการ

สถาบันราชภัฏมหาสารคาม 2545

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาระดับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคม
ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด บัณฑิตที่มีอิทธิพลต่อ
ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดร้อยเอ็ด และเพื่อศึกษาถึงความต้องการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผน
พัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกประชาคมตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 330 คน ที่ได้จาก
การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) แล้ววิเคราะห์ข้อมูล
ด้วยโปรแกรม SPSS For Windows สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment
Correlation Coefficient Analysis) และวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง
(Multiple Linear Regression Analysis) แบบกำหนดตัวแปรอิสระ 6 ตัว ตัวแปรตาม 1 ตัว
เข้าไปในสมการทั้งหมด โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนา
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าปัญหาในด้าน
การติดตาม ประเมินผล มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการร่วมปฏิบัติ และด้านการร่วมคิด
ร่วมตัดสินใจ เมื่อพิจารณารายละเอียดด้านการติดตามประเมินผล พบว่าปัญหาการมี
ส่วนร่วมมากที่สุดคือ ไม่มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบผลการ

ดำเนินงานตามแผนพัฒนา รองลงมาคือ ไม่ได้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ ด้านการร่วมปฏิบัติ ปัญหาการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีตำราเอกสารให้ประชาคมศึกษาค้นคว้าถึงขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาคือ หน่วยงานราชการของอำเภอไม่ให้การสนับสนุนประชาคมมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนด้านการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ พบว่า ปัญหาที่มากที่สุดคือ การไม่มีโอกาสร่วมกำหนดความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาคือ การไม่มีโอกาสกำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนพัฒนา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีทั้งสิ้นจำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) สภาพปัญหาในพื้นที่ 3) องค์ประกอบโครงสร้างและสมาชิกประชาคม 4) สถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวย โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ได้เท่ากับ 0.784 ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม ได้ร้อยละ 61.40

ความต้องการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงาน รองลงมาคือด้านการเปิดเวทีประชาคมและด้านการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาปัญหาความต้องการ เมื่อพิจารณารายละเอียดด้านตรวจสอบการดำเนินงานพบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจติดตามงานและโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนแล้วเสร็จ รองลงมาคือ ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้องของขั้นตอนการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการเปิดเวทีประชาคม พบว่ามีความต้องการมากที่สุดคือ ต้องการกำหนดบทบาทหน้าที่และขอบเขตการประสานงานการเปิดเวทีประชาคมตำบล รองลงมาคือต้องการจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนา ส่วนด้านการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาความต้องการ พบว่ามีความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ต้องการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล รองลงมาคือ ต้องการสำรวจความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านด้านการจัดตั้งกลุ่มองค์กรในชุมชน

Title: Problems regarding Public Participation in Making Development Plans for Sub-district Administrations: A Case Study of Roi-et Province

Author: Mr. Anun Charoenkansai Degree: M.A. (Social Sciences for Development)

Advisors: Asst. Prof. Rungsarit Suppa-arsa (Chairman)
Asst. Prof. Ponpimol Chalermmeprasert (Committee)
Asst. Prof. Sittichai Boodmun (Committee)

Rajabhat Institute Mahasarakham, 2001

ABSTRACT

This research aimed at studying levels of problems regarding public participation in making development plans for Sub-district Administrations in Roi-et province, factors affecting problems involving public participation, and their needs to participate in making sub-district administration development plans.

Subjects for this study were 330 members of the public in Sub-districts of Roi-et Province, selected through Multi-Stage Sampling. Data were analyzed by using SPSS for Windows and the statistics used were frequency, mean, percentage, standard deviation and Pearson Product Moment Correlation Coefficient, and Linear Multiple Regression Analysis, with all the 6 independent variables and 1 dependent variable entered the equation and the statistical significance of the study determined at the 0.05 level.

The study revealed that problems regarding public participation in making development plans for Sub-district Administrations in Roi-et were at a moderate level, with problems in following up and evaluation found at the highest level, followed by participation in actual practice or operation, brainstorming, and decision making. A further detailed study of following up and evaluation revealed that lacking public relations regarding implementation results was the highest, followed by not having regular meetings. With regard to their participation in actual practice or operation, the study found that the highest were problems involving insufficient books, texts, or other forms of printed materials on procedure of making development plans; followed by not gaining support from district government offices in encouraging the public to participate

in making development plans. Problems of public participation in **brainstorming** or **collaboration** were found to be highest in not having opportunity to specify their needs, followed by not having opportunity to specify goals and objectives in making development plans.

There were 4 factors or variables affecting problems of public participation in making development plans for Sub-district Administrations in Roi-et Province at the 0.05 level of statistical significance. These were 1) roles of Sub-district Administration, 2) problem conditions of particular areas, 3) organizational structure and public members, and 4) inconvenient circumstances; with the correlation coefficient of 0.784 and all the independent variables accounted for 60.40 per cent of the dependent variable.

Regarding public needs to participate in making development plans for Sub-district Administrations, the study found that their needs were at a high level. Most wanted to participate in inspection of work implementation, followed by taking part in staging public discussion or public hearings and making suggestions and guidelines for solving need problems. A further detailed study of inspection of work implementation revealed that most wanted to take part as committee members in inspection of work implementation from the initial to final stages of the project, followed by wanting to participate in inspection of project procedure to ensure correct practice of Sub-district Administrations. Further Analysis of their needs in participation in staging public discussion or public hearings showed that the highest was wanting to specify roles and scope of coordinating public hearings for Sub-district Administrations, followed by staging public discussion to exchange ideas in making development plans. With regard to their needs in making suggestions and guidelines for solving problems, the study showed that wanting to participate in specifying clear goals and objectives for development plans was found to be the highest, followed by conducting public surveys of public needs in setting up various organization groups in village communities.